kogu liikmete arvus ning valimissüsteemis mindi lahku; samuti Riigikogu komisjon ei võtnud oma eelnõusse ka r. klubide ettepanekuid.

V. Muid sündmusi avalikust elust.

Omavalitsustel oli üldiselt majanduslike raskustega võidelda samuti kui riigil. 1932. a. sügisel oleksid pidanud tulema ka omavalitsuste esinduslikkude kogude valimised, kuid 4. XI seadusega pikendati omavalitsuste volituste kestust 3 aasta pealt 4 aastale, sest selle aja kestes kavatseti läbi viia omavalitsuste reform. See reform, mis on peamiselt sihitud maaomavalitsuse kaotamisele, on aastaid olnud päevakorral. Teda on arutanud erakonnad, omavalitsustegelased, juristid (õigusteadlaste päev 1932. a. kevadel), valitsus — kõik nad on tunnustanud selle reformi vajadust, kuid ta üksikasjus pole jõutud ühtlastele seisukohtadele, mille tagajärjel polegi teda veel teostatud. Sellal kui võime tähele panna kohaliku omavalitsuse piiramise tendentsi, astuvad ellu kutselised omavalitsused, ka avalik-õiguslikul alusel. Nii asus tegelikule tööle 1932. a. Põllutöökoda — põlluharijate kutseesinduslik organisatsioon. Aasta alul kõneldi ka töölistekojast, kuid kiirema iseloomuga asjad pole lasknud sel küsimusel päevakorrale tulla.

Kõrgeima ja autonoomse õppeasutise, Tartu Ülikooli pidupäevad möödunud suvel — ülikooli põhjendamispäeva 300-aastase juubeli pidustused — omasid kahtlemata ka politilise tähtsuse, esiteks süvendades rahvas kontakti meie asutistega, teiseks olles juhuseks lähemaid suhteid luua võõrastega, eeskätt Rootsi kroonprintsi Gustav Adolfiga, kes sel puhul viibis Eestis 29. juunist kuni 3. juulini. Enne ülikooli pidustuste võõraid külastas Eestis meie riigivanemat Soome president Svinhufvud.

Kiriku rahulikku elu segasid möödunud aastal mõned pahandavad sündmused, nagu Maarja-Magdaleena koguduse seesmised skandaalsed tülid ja Petseri kloostri lood, kusjuures viimasesse mõju avaldamata ei jätnud rahvuslikud motiivid. Apostliku õigeusu sinodi täiskoosolekul valiti Petseri kloostri piiskopp Joann, priinimega Bulin, Narva piiskopiks, olgugi vastu valitu tahtmist. Joann ei loobunud aga kloostri juhi kohalt. Sellise tõrkumisega kõrgema kirikuvõimu vastu kutsus Joann esile pahameele suuremas osas õigeusklikes, samuti ägeda tooni eesti ajakirjanduses, sest et teada oli, et Joann oli kloostris koondanud vene marurahvuslikke ringkondi. Viimaks tõsteti Joann kloostrist välja kohtu otsusel ja kirikuvalitsus võttis talt jutlustamisõiguse.

Rahvakoosolekuist ja kongressidest oli möödunud aasta õige rikas. Tavaliste kongresside ja rahvakoosolekute kõrval, mida perioodiliselt peavad politilised erakonnad, noorsoo-, haridus-, kutsejne. organisatsioonid, leidsid aset uut liiki koosolekud, mida senini ei tuntud: vabadussõjalaste päevad mitmes linnas ja alevis, põllu-

Eesti kroonika 1932 , lk. 34